

bam) Ecclesia probe perspexit, directionem illam formæ ad pœnitentem sensibilibiter designatum pronomine *te*, essentialiter contento in forma sacramenti, non posse cohærere cum absentia pœnitentis.

In forma sacramenti pœnitentiæ involvitur essentialiter pronomen te. — Aio in forma hujus sacramenti involvi essentialiter pronomen *te*, notans præsentem. Perperam enim Henriq., l. 4, c. 11, n. 1 et 3, ac si qui alii, jure rejecti a Bonacina, disp. 3 de Sacram., q. 4, p. 2, n. 10, et a Filliucio, tract. 6, num. 66, arbitrati sunt pronomen *te* posse expungi e forma absolutionis, sicut expungi potest pronomen *ego*, salva formæ substantia et validitate. Hoc perperam asseri dico. Est enim latum discrimen inter illa duo pronomena: nam pronomen *ego* satis involvitur, imo exprimitur per verbum primæ personæ, *absolvo*; quod non potest dici de pronomine *te*. Atque adeo essentialiter ad veritatem et validitatem formæ exigitur expressio particulæ *te*, præsertim si omittantur illa consequentia verba, *a peccatis tuis*, quæ non esse de substantia formæ asserunt Cajetanus, verbo *Absolutio*; Sylvester, verbo *Absolutio*, 6, q. 4; Navar., c. 26 Manual., n. 2; Valent., disp. de Sacram. pœnit., q. 2, punct. 3; Suarez, tom. 4, tertia parte, d. 19, sect. 1, n. 21; sed sive illud *te* omnino sit adhibendum, sive sufficiant verba illa, *a peccatis tuis*, quæ, relicto illo *te*, dicantur essentialia formæ, semper verum manet quod directio formæ sacramenti pœnitentiæ fieri essentialiter debeat ad præsentem, qualis designatur pronomine *te* in forma passim recepta. Nec licet tricari de forma Græcica his verbis concepta: *Absolvitur servus Christi*. Certum enim est hæc verba non facere sensum deprecativum, qui formam irritam redderet, ut recte statuit S. Thomas, Opusc. 22, c. 1 et 2, subscribentibus Petro Soto, lect. 4 de Confessione; Valentia, disp. de Pœnit., q. 1, p. 3; Suarez, tomo quarto, tertia p., d. 19, sect. 1, n. 25; et ex Græcis ipsis Petro Arcadio, l. 4 de Sacram., c. 3, passimque Theologis, qui norunt de fide esse formam hujus sacramenti esse judiciale, ut definitum est in Tridentino, sess. decima quarta, can. nono. Unde quia unius sacramenti est unica forma, et illam vulgo receptam, tam diuturno Ecclesiæ usu probatam, certum est non esse falsam, necessario fatendum est non discrepare sensu ab ea, sive formam illam Græcicam, sive illas quas validas esse posse admittit Suarez su-

pra, num. 24: *Absolvo Petrum a peccatis*; et: *Absolvitur Petrus a peccatis*. Atque ita semper excluditur directio formæ ad absentem.

Verum est, exeunte superiore sæculo, paucos aliquos, ex tam multorum Scholasticorum et Moralium Theologorum sensu, pressos gravissima persecutione quæ sacerdotes a pœnitentibus elongabat, adductos esse ut doctrinam illuc usque speculative duntaxat propositam, revocarent ad praxim; ita ut confessionis sacramentum, etiam collata absolutione, consummarent per litteras; quod illustris inter Christi Confessores, Gulielmus Critonus, factitatum a Catholicis carcere conclusis in Anglia et Scotia, me audiente referebat. Hoc admitto factum esse eo tempore, et factum esse absque peccato, quia fiebat bona fide, ex sensu gravium Doctorum, et aliqua rationum verisimilitudine. Factum tamen est invalide, quia fiebat contra Christi institutionem, adversus quam non potuit præscribere necessitas injecta ab hostium fidei persecutione, intercludente pœnitentium et sacerdotum præsentiam. Esto, si duntaxat lex Canonica aut Pontificia eo usu interdixisset, fas fuisset, ratione urgentis necessitatis, aliter facere, et quidem valide. At contra Christi institutionem, perpetua Ecclesiæ praxi vel insinuatam, vel compertam, nihil tale allegari potest.

Qui consentiant in epistolari confessione rejicienda. — Consentiant in hac epistolari confessione rejicienda, Scotus, Gabriel, Basolis, et alii omnino multi, in 4, dist. 17; Cajetanus, verbo *Confessio*, conditione 11; Victoria, in Summa, num. 171; auctores Catechismi Romani, cap. de Confessione; Toletus, l. 3 Summæ, cap. 6; Valent., 3 p., d. 7, quæst. 11, pag. 1; Fagund., in 2, Eccles. præcept., l. 2, cap. 10; Ægid. Coninch., disput. 4 de Pœnit., dub. 10; Henriq., l. 5, cap. 2, num. 7; Comitulus, l. 1 Respons., q. 16; Vasquez, 3 p., quæst. 91, art. 3, dub. 2; Scortia, adducens plerosque alios in Constit. Pontificum, theorem. 404; Suarez, tom. quarto, tertia parte, d. 19, sect. 3, num. 7; ex quo liquet, quod isti recens impingitur circa doctrinam de confessione epistolari ab eo improbabiler traditam, non pertinere ad hanc confessionem, quam ipse tam diserte ac explicate refellit.

Respondetur argumentis pro confessione epistolari propositis. — Argumentis pro hac confessione epistolari supra propositis non est

difficile respondere. Et imprimis, perperam æquiparatur judicium humanum sæculare, cum judicio de peccatis, in foro conscientiæ, inter pœnitentem reum et sacerdotem judicem, obeundo. Christus enim, institutor hujus judicii, et summus in hoc foro præses, potuit velle ut hoc judicium non nisi inter præsentem consummaretur; cum alias ob causas; tum ut judex hujus fori, qui patrem quoque et medicum debet agere commodius has partes obiret, vel audito coram pœnitente, vel saltem non prius absoluto, quin se humiliter sisteret judicandus. Id quod ex parte hominis rei, ad salubrem pudorem, quo suffusus pœnitens facilius respiscat, conferre non parum potest. Multo enim verecundius est reo per seipsum, coram iudice, aperire peccata sua, quam de iis ex scripto vel per intermedium agere. Has igitur aliasque similes ob causas, voluisse Christum, ut hoc sacramentum inter absentes non consummaretur, ut fert constans traditio et usus Ecclesiæ, colligimus manifeste ex verbis formæ sacramenti hujus; quæ non sonant moralem duntaxat præsentiam pœnitentis et sacerdotis, sed etiam physicam, qualis est inter duos colloquentes, quamvis judicium humanum sæculare quod non ordinatur ad bonum pœnitentis, sed ad ejus castigationem, aliter se habeat. Alia item ratio est judicii Ecclesiastici in foro contentioso, cujusmodi est judicium per irrogationem censuræ, et exsolutionem ab ea; quia cum hoc judicium præcipue spectet vindictam in reum, et terrorem, non est mirum quod aliam habeat formam quam judicium sacramentale pœnitentiæ. Unde censura sicut potest in reum compertum, tametsi absentem, vibrari, ita et relaxari potest eidem quantumvis dissito, ac etiam (quod plus est) invito, vel etiam defuncto. Quæ omnia monstrant latum esse discrimen inter hoc judicium, et sacramentale, de quo agimus. Quod denique dicitur per epistolam fieri præsens, translaticium est; nec sanctus Hieronymus aliud habet, quam hanc esse *præsentiam inter absentes*; quod additum infringit argumentum in hanc rem ex eo loco petitum.

CAPUT III.

PŒNITENTIÆ SACRAMENTUM NE EX PARTE QUIDEM EXPRESSIONIS PECCATORUM POSSE ESSE EPISTOLARE, QUI CENSUERINT.

Quod totum et integrum Sacramentum pœnitentiæ, quoad utramque ejus partem essen-

tialem, non possit per epistolam confici, monstratum est, et ex dictis de toto ac integro sacramento, patet quid statuendum sit de sacramento pœnitentiæ, sumpto quoad ejus partem primariam, hoc est, quoad formam. Nam, eo ipso quod forma actu adhibetur, manet saltem moraliter materia proxima, ex qua compingendum est sacramentum, nempe actus pœnitentis circa peccata, de quibus fertur absolutio. Atque ita per applicationem hujus formæ, sacramentum consummatur, estque plane perfectum et integrum, quale jam diximus non posse per epistolam fieri.

Confessioni epistolari adversantur recentiores Thomistæ. — Conclamant in hujusmodi epistolarem confessionem recentiores Thomistæ, præsertim Alvarez 1. 2, quæst. 19, art. 6, disp. 80, in difficultate addititia; Nugnus, 3 p., q. 9, art. 3, difficult. 2; Petr. Fay, in addit. ad 3 p., quæst. 9, art. 3, disp. 3; Vincent. Candidus, in disquisitionibus mor., disp. 3, art. 15, dub. 1; Francisc. Hyacinth. Coquefius, dissertatione de Confessione facta absentis, a c. 5; Francisc. Davila, tract. de Confessione per litteras vel per internuncium, c. 2, qui alios plerosque similiter opinatos adducunt. Extra scholam D. Thomæ, idem tradunt Angelus, verbo *Confessio* 1, § 32; Angles, in 4, quæst. de Confessione, difficult. 8; Carthus., in 4, dist. 17, q. 4; Gabriel., quæst. 1; Scotus, quæst. unica; Navar., cap. *Fratres*, de Pœnit., dist. 5, num. 94; Aphonsus de Leone, tract. de Potest. et officio confessarii, recollect. 6, num. 123. Citantur etiam in id Fagundez l. 2 in 2 Eccles. præcept., c. 10, n. 5; Turrian., q. 9 de Pœnit., art. 2, disp. 32, dub. 4, et Toletus, l. 3, c. 6. Sed quod Thomistæ prædicti, in hujus doctrinæ insectatione præ cæteris efferbuerint, relegam eorum vestigia; et quæ contra expressionem peccatorum, absentis in quacumque necessitate factam protulerunt, cum fide referam.

Nisi saltem aliquatenus renovetur in præsentia sacerdotis. — Expositionem ergo peccatorum sacerdoti absentis factam, nisi saltem aliquatenus renovetur in præsentia sacerdotis non esse sacramentalem, nec ex ea posse compingi validum sacramentum, contendunt Thomistæ prædicti. Dixi: *nisi saltem aliquatenus renovetur in præsentia sacerdotis*, quia Nugnus diserte monet validam fore sacramenti confectionem, si pœnitens qui per epistolam exposuerit peccata sua confessario, postea in ejus præsentia constitutus, dicat: *Accuso me apud te de peccatis in epistola ad*

te transmissa exaratis; quæ est renovatio expressionis peccatorum factæ per litteras, qualem facit qui sacerdoti alia via anteceden- ter conscio peccatorum quæ distincte expri- menda essent, dicit: *Confiteor apud te de il- lis, et illis gestis meis, quibus interfuisti*. Hu- jusmodi itaque expressionem peccati, factam per litteras, sed postea renovatam in præsen- tia, posse ad validum sacramentum suffice- re, agnoscit Nugnus. Id vero pernegat de ex- positione peccatorum facta sacerdoti absentî, neque renovata in præsentia. Et assertionem, qua quis talem expositionem peccatorum for- mari posse per absolutionem affirmaret, ait esse temerariam, scandalosam, et errori pro- ximam. Quod si quis diceret talem peccatorum expressionem non solum esse validam, sed etiam communiter et regulariter esse conven- nientem, eum Nugnus contendit insimulan- dum erroris, et per se secundo violaturum fi- dem.

Adversariorum argumenta.—Argumentatur in hanc rem Nugnus primo ex Conciliis. Nam Concilium Florentinum, in tract. de Confes- sione (appendo fideliter Nugni verba), et Con- cilium Tridentinum, sess. decima quarta, ca- pite tertio, docent formam sacramenti pœni- tentiæ contineri verbis ministri, id quod de fide esse affirmat Soto, in 4, d. 4, quæst. uni- ca, articulo quarto. Et idem de omnibus sa- cramentis esse asserendum, excepto matri- monio, docent Concilia, aperte firmantia le- gem, per eam exceptionem. Quod si forma continetur verbis ministri, necesse est ut materia externa sive confessio verbis quoque contineatur prolatis a pœnitente, ut forma et materia servant proportionem. Sicut ergo sa- cerdos non potest absolvere scripto, alioqui sacerdos mutus posset excipere confessiones, contra perpetuum usum Ecclesiæ, qui fert adhiberi verba a sacerdote conferente for- mam hujus sacramenti, ita necesse est ut pœnitens, qui materiam sacramenti submini- trat, verba adhibeat. Confirmatur, quia ma- teria et forma sacramenti pœnitentiæ de- bent habere propinquitatem et conjunctio- nem, quæ in omnibus æque sacramentis (dempto matrimonio) est adhibenda; alioqui liceret hodie abluere puerum, et eras proferre formam, quod vel cogitare ridiculum foret. Atqui si expressio sacramentalis peccatorum posset fieri anteceden- ter per litteras, vel in- ternuncium, forma et materia hujus sacra- menti essent inconjunctæ. Concludit itaque Nugnus propinquitatem physicam confitentis

et absolventis, tanquam exhibentium formam et materiam sacramenti, esse essentialiter necessariam, nec posse fieri sacramentum validum, quin sacerdos et pœnitens simul sint; quod non contingit cum expressio pec- catorum fit per litteras, aut si adhibeatur in- ternuncius relaturus pœnitentis voluntatem. Totum hoc (ait Nugnus) traditur in decreto Clementis VIII, edito anno 1602, 19 junii (imo 20), et postea per eundem Pontificem viva voce explicato, ut scit *universalis Eccle- sia*, inquit Nugnus. Sed de hoc decreto postea.

Aliud argumentum.—*Ecclesia est dives depositarium.*—*Debet pœnitens confessario præsentî distincte exprimere ore suo peccata, ut qui per se peccavit, per se quoque erubescat.*

—Argumentum aliud, in quo magnam vim faciunt adversarii, præsertim Nugnus et Alvarez, ducitur ex perpetuo, et per omnia Christiana sæcula semper retento, usu Eccle- siæ, confitendi ore proprio peccata sua, præ- senti sacerdoti, seclusis intermediis personis. Hoc argumentum, si quod assumitur veritate nitatur, debet censeri omnino efficax. Nam Ecclesia est dives illud depositarium in quod Apostolorum principes totam doctrinam cum sanguine suo profuderunt, ut est apud Ter- tullianum, lib. de Præscript., c. 36. Et reipsa idem habet S. Irenæus, l. 3, cap. item 3, agnoscens in Ecclesia conditas esse a Christo gazas scientiæ mysteriorum, ut omnes fideles secure inde petant intelligentiam omnium de quibus circa sacra emergere posset dubitatio. Et quia in practicis, cujusmodi est confectio sacramentorum, scientia proditur per opera- tionem (nec enim alium quis usum habere potest, quam quem sentit esse adhibendum, ut operatio recte fiat), idcirco in rem præsen- tem, ex usu, atque adeo ex sensu perpetuo Ecclesiæ, magistræ infallibilis, argumentatur Alvarez: quia S. Thomas 2. 2, q. 10, art. 12, et 1 Cor. 2, lect. 3, pronunciat plurimum de- ferendum esse usui Ecclesiæ; quod præser- tim valere debet in usu antiquo et constanti, hoc est semper retento in alicujus sacramenti confectioe; in qua maximi faciendum esse Ecclesiæ usum ac sensum, optime notavit S. Fulgentius, lib. de Baptismo Æthiop., cap. 10; antiquus autem et constans semper re- vera fuit usus confitendi soli sacerdoti, et qui- dem secreto, quæ desiderantur in confessione per nuncium, aut per litteras. Nam non modo nuncius potest expressionem peccato- rum ipsi commissam detegere sacrilege, sed

etiam litteræ sunt aliquid ex se vulgabile, cum possint resignari, et ad curiosorum notitiam sacrilege devenire. Causa igitur intercluden- dæ viæ ad ea sacrilegia, visum est Christo institutori hujus sacramenti, solam confes- sionem, sive expressionem peccatorum, sa- cerdoti præsentî a præsentî pœnitente fac- tam, pro materia assignare. Et hanc esse traditionem Apostolicam, imo legem divinam, eruit Nugnus non modo ex perpetuo Ecclesiæ usu, de quo hactenus, sed etiam ex eo quod rex Castellæ, Ildephonsus Sapiens, 1 p., tit. 4, lege 30, edixit ne quis confiteatur per nun- cium vel scripturam. Cum enim rex laicus non possit ferre legem de sacramentis, sed tan- tum possit imponere pœnam non servantibus legem divinam de eis latam, sequitur sapien- tissimum illum regem agnovisse, mandatum, interdicens expressione sacramentali pecca- torum per nuncium aut litteras, esse manda- tum divinum, institutioni Christi attextum. Idem probat Alvarez ex Tridentino, sess. 14, can. 9, decernente confessionem sacramenta- lem esse de jure divino. Ea autem expressio peccatorum sola est sacramentalis, quæ fit ore, enarrando distincte confessario præsentî aliquod saltem peccatum. Nulla quippe alia peccatorum expositio est idonea, ut feratur judicium de conscientia peccatoris, discer- nendo inter lepram et lepram; quod tamen est de ratione expositionis sacramentalis pec- catorum. Ad hæc, Concilium Tridentinum illa sess. 14, c. 2, definit pœnitentem debere se sistere confessario. At qui abest, non se sistit, cum sisti sit præsentem adesse, ex l. 2, ff. *Si cautio*. Debet ergo pœnitens ipsimet confessario præsentî distincte exprimere, ore suo, peccata quæ fecit; alioqui expositio pec- catorum non poterit substerni absolutioni, ut sacramentalis, juxta Christi institutionem ab Augustino, l. de Vera et falsa pœn., cap. 10, deductam ex illis Christi verbis ad leprosos, pœnitentium Christianorum typos: *Ostendite vos sacerdotibus*, [docens (ait auctor ille), cor- porali præsentia confitenda esse peccata, non per nuncium, non per scriptum manifestanda. Dixit enim: Ore monstrate; non alium sta- tuatis nuncium, qui pro vobis offerat munus a Moyse statutum; sed qui per vos peccastis, per vos erubescite.]

Hoc est argumentum adversus expositio- nem sacramentalem peccatorum factam per alium, quod supra jam ex eodem Alvare et Nugno est insinuatam, cum dicerent confes- sionem et expositionem sacramentalem pec-

catorum a solo pœnitente soli sacerdoti esse faciendam. Quod clarius expressere Davila, 3 p., tr. 3, resol. 7, et alii apud Alvarem supra, n. 53, dicentes confessionem esse actum per- sonalem, æque ac absolutionem, quam cer- tum est non posse conferri, nisi pœnitens sit sacerdoti præsentis. Non potest autem opponi sacramentum matrimonii, quod potest ab ab- sente perfici per tertium, cui tanquam procu- ratori committantur vices partis ineuntis con- jugium. Hoc perperam esse opponendum ait Alvarez, n. 33, quia, juxta sententiam cui ipse inhæret, matrimonium sic contractum non est verum sacramentum, sed est merus contractus civilis, tunc tantum sustollendus in sacramentum, cum partes præsentis mu- tuo sibi exhibuerint suos consensus, ratum habentes quod a procuratore in ipsorum ab- sentia gestum fuerat. Pro qua doctrina addu- cit Alvarez Joan. Grosperum, Concilii Colo- niensis tutorem; itemque Durandum, Victo- riam, Cajetanum, Viguerium, Ledesmam et Gulielmum Parisiensem juniorem, Ord. Præ- dic., et nervose de more aliis demorsis id tradentem, can. 8, de Locis, c. 5.

Ex tot igitur argumentis quæ apud Nugnum et Alvarem cum fastidio inculcantur ac rege- runtur, perspicue effici volunt, expositionem sacramentalem peccatorum, quæ est pars materialis sacramenti pœnitentiæ, faciendam necessario esse ab ipsomet pœnitente ipsimet sacerdoti præsentî; ita ut nulla alia expositio peccatorum, sacerdoti absentî facta, possit esse idonea ad compactionem sacramenti pœnitentiæ per accessum absolutionis. Et hanc esse S. Thomæ certam sententiam, ab omnibus Thomistis traditam, Alvarez et Nu- gnus affirmant. Id vero iidem Thomistæ nu- peri evictum diserte putant, ex decreto Cle- mentis VIII lato 20 junii 1602, quo confes- sionem per litteras aut internuncium plane pro- scribit, intentata ejus assertoribus excommu- nicatione latæ sententiæ, ipso facto incurren- da, et extra mortis articulum Pontifici reser- vata, aliisque pœnis pro arbitrio infligendis. Quod decretum multipliciter posse roboratum esse, suis et ejus ferendi et roborandi aucto- ribus, iidem Alvarez, Nugnus, Coquetius et Davila gloriantur.